

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Sátoraljaújhely

Vármegyeház

II. udvar, I. emelet.

ZEMPLÉNI GAZDA

MEZŐ- ÉS SZŐLŐGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik
havonként.Előfizetési ár:
Egy évre 8 pengő.Hirdetések
díjszabás szerint

Főszerkesztő:

Dr. Bátor WALDBOTT FRIGYES
elnök.A Zempléni vármegyei Gazdasági
Egyesület hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő:

ENGELBERTH REZSŐ
ügyvezető igazgató**Mezőgazdasági rovat**Rovatvezető: dr. báró Waldbott Frigyes
a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület elnöke.**Helyzetjelentés****1944. évi február haváról**

Február hónapban az időjárás eltérően az előbbi hónapokétól elég változatos volt. 5-től és 18-tól 3—3 napig tartó viharos szél volt. Mindkét esetben kevés havazással, de míg az első alkalommal a hőmérséklet a vihar ellenére sem volt alacsony, addig a második esetben három napra 8°-ra esett a hőmérséklet. Ez utóbbi hidegnek köszönhetik a gazdák, hogy jégvermeiket megtöltötték. Különben a hőmérséklet csaknem állandóan fagypont körül mozgott.

A mező- és szőlőgazdasági munkák csaknem szüneteltek, a gyümölcsösökben azonban a hó harmadik harmadában megkezdődött a metszés.

Nagyrészt az egész téli időjárásnak köszönhető, hogy a telet az állatállomány nagyfokú takarmányhiány ellenére nagyobb kondíció vesztés nélkül és a körülményekhez képest elég jó egészségi állapotban huzta ki. A lovak katonai szolgálatra nagyszámban való bevonulása miatt jó lenne, ha a tavaszi munkák megkezdésére mielőbb kedvező volna az időjárás, hogy a munkák ne torlódjanak össze.

Az új borokat még mindig fejtik, melyek között egész kiváló minőségek vannak. Az árak tartottak, a kereslet lanyha s árukinálat a munkák megindulásával lesz fokozottabb. Ujborokért részben szeszfok, részben pedig tokajhegyaljai karakter szerint lehuzva 5—6 P-t fizetnek, márkás tételért azonban seprőn is fizetnek 6 P-ös árat. A már csak kis tételekben található borokat a termelők lehetőleg tartják.

— o o o —

**Tudnivalók a beszolgáltatási jutalom
kifizetéséről**

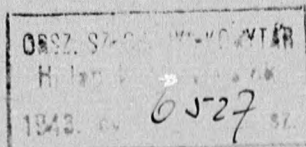
A fennálló rendeletek értelmében azt a gazdálkodót, aki mindhárom irányú beszolgáltatási kötelességének eleget tett, az ezenfelül még telje-

sített többletbeszolgáltatás minden 100 buzaegysége után az elszámolás időpontjában métermázsánként érvényes hatósági buzaár egyharmadának megfelelő összegű jutalomban részesítik. Tekintettel arra, hogy a közellátás szempontjából fontos mezőgazdasági terményekkel és termékekkel olyan személyek is rendelkezhetnek, akiknek szántóföldi gazdaságuk és ennek következtében beszolgáltatási kötelességük nincs, a megállapított termények és termékek beszolgáltatásáért ezek a gazdakönyvvel el nem látott személyek is jutalomra tarthatnak igényt.

A jutalom nagyságát 100 buzaegységként 13.33 pengőben állapították meg. Ez a rendelkezés azonban nem azt jelenti, hogy a jutalom csupán kerek 100 buzaegységként igényelhető, hanem a 100 buzaegység csupán a számítási alapot adja. A jutalmat tehát a 100 buzaegységnél kisebb egységek után is megállapítják és kifizetik.

A beszolgáltatási jutalom kizárólag az arra igényjogosult részére fizethető ki. A jutalom összegének más személy részére való engedélyezése, illetőleg a jutalomnak más személy részére való kifizetése iránt előterjesztett kérelmet a hatóságok nem vehetnek figyelembe.

A gazdakönyvvel el nem látott személyek részére kizárólag a következő termények és termékek beszolgáltatása után lehet jutalmat megállapítani: buza, rozs, kétszeres, árpa, morzsolt és csöves kukorica, burgonya, bab, napraforgómag, tökmag, hizott sertés, legalább 20 kg. élősúlyú beállítani való süldő, vágómarha, növendékmarha, vágóborjú, vágójuh, vágóbárány, baromfi, tej, tojás és gyapju. Az itt fel nem sorolt termények és termékek beszolgáltatása után, mint pl. zsir, mák, borsó, lencse, zab, lucerna stb. beszolgáltatási jutalom nem igényelhető. A beszolgáltatásra nem köteles személy részére jutalmat a beszolgáltató lakóhelye szerint illetékes községi előjáróság csak akkor igényelhet a Közellátási Hivaltaltól, ha a beszolgáltató „Beszolgáltatási lap”-pal ellátott személy és a jutalom kifizetését maga a beszolgáltató kéri.

A beszolgáltatási jutalmat a községi előjáróságok útján a Közellátási Hivatal fizeti ki.

A beszolgáltatásra köteles személyek, tehát a gazdakönyvvvel ellátottak a többletbeszolgáltatás után a jutalmat május 31-ig kérhetik, ha pedig ezt a gazdálkodó eddig az időpontig nem kéri, akkor a nyilvántartó hatóság június 30-a után hivatalból állapítja meg. A jutalmat a nyilvántartó hatóságtól szóban, vagy írásban lehet kérni. A kérelem alapján a nyilvántartó hatóság megállapítja a gazdálkodó által teljesített többletbeszolgáltatás buzaegység számát. Ezért először is összehasonlítják a hatóságnál vezetett gazdalapot és a gazdakönyvnek a beszolgáltatási kötelesség teljesítésére vonatkozó adatait.

A beszolgáltatási többlet megállapításánál csak azokat az adatokat veszik figyelembe, amelyek a nyilvántartó hatóság birtokában lévő okmányokkal igazolható. Előfordulhat az az eset, hogy a gazdálkodó által teljesített beszolgáltatások a gazdálkodó kötetességét abban az esetben is meghaladják, ha a gazdálkodó által felmutatott, de a nyilvántartó hatósághoz még meg nem érkezett vételi jegyek figyelembe nem vétetnek. A gazdálkodó ebben az esetben kérheti, hogy beszolgáltatási többlete és annak jutalma a nyilvántartó hatósághoz még meg nem érkezett vételi jegyek figyelembe vétele nélkül állapíttassék meg. Ezért a később igazolt többletbeszolgáltatásért a gazdálkodó ilyen esetben majd június 30 utáni elszámolásnál részesül jutalomban.

Számtartási tanfolyam kisgazdák részére

A földmivelésügyi minisztérium Kassán április 3—6-ig 4 napos ingyenes kisgazda számtartási tanfolyamot engedélyezett. A tanfolyam célja önálló kisgazdák gyakorlati kiképzése a számtartás vezetésében. Részvételi díj nincs, elhelyezésről és ellátásról a kassai középfoku gazdasági tanintézet gondoskodik s a vasuti jegy árát is megtérítik.

Szőlőgazdasági rovat

Európa 1943 évi bortermése

A bortermés adatait ma már még a semleges államok sem árulják el, így mind kevesebb adat áll rendelkezésünkre az egyes államok szüreti eredményeiről.

A világ legtöbb bort termelő állama *Francia-*

ország, s bár a tavalyi termés itt is kevés volt, becslés szerint 35 millió hektoliter. 1941—42-ben 42'5 millió volt a termés s míg 1939-ben 61 millió hl.

A bortermelő államok között második helyen *Olaszország* áll. Tavaly 38 millió hl. bort szüreteltek, mely mennyiség az ötévi átlagnak meg is felel.

A harmadik helyet elfoglaló államban *Spanyolország*-ban a múlt évi 18 millió hl. némi emelkedést mutat.

Algírban csak 15 millió hl bor termett, míg 1939-ben 21 millió hl.

Portugáliában csak 7.5 millió hl-t szürtek az előző 11 millió hl-rel szemben.

Románia termése 5.5 millió hl. volt.

Bulgáriában 700 ezer hl. bortermés volt, pedig előző éven 2'2 millió hl.

Rézgálic, rézmészpor és feketegálic az idej védekező anyagok

A földmivelésügyi miniszter a rendelkezésre álló kevés rézgálic eredményesebb felhasználása érdekében a rézgálicon kívül rézmészport, valamint feketegálic néven különleges védekezőszert is bocsájt a szőlőgazdák rendelkezésére. Ezenkívül a bordói lé hatékonyabbá tétele céljából szőlőultrafekte is kerül forgalomba.

Abból a célból, hogy a rézmészpor, a feketegálic és szőlő-ultrafekte használatára a szőlőgazdák szakszerű felvilágosítást nyerjenek, a szőlőgazdák szakismereteinek minél szélesebb körben való terjesztése érdekében az állami szőlőtelepeken elrendelt gyakorlati bemutatók során a telepek kezelőinek kötelességévé tétetett, hogy ezen védekezőszerek okszerű alkalmazásáról is szemléltető előadásokat tartsanak, a szőlészeti és borászati felügyetők pedig utasítást kaptak, hogy alkalmi kiszállásaik során ezen védekezőszerek szakszerű felhasználására a szőlőgazdákat a helyszínen kioktassák.

Megállapították a rézgálic és cinkgálic árát

A m. kir. közellátásügyi miniszter a megfelelő minőségű *rézgálic legmagasabb fogyasztói árát* kg.-kint 4.10 pengőben állapította meg forgalmi adóvaltsággal és csomagolással együtt.

A legmagasabb viszonteladói ár forgalmi adóvaltsággal és csomagolással, bontatlan gyári csomagolásban, legalább 75 kg. vétele esetén 100 kg.-kint 395 pengő.

A legmagasabb gyári eladási ár adóval, csomagolással készpénzfizetés mellett, 100 vagy 150 q, ezek teljes vasuti kocsiakománnyal kiegészítő többszörösének vétele és szállítása esetén 100 kg.-kint 383 pengő, legalább 50 q vétele és szállítása esetében 100 kg.-kint 384 pengő.

A cinkgálic legmagasabb fogyasztói ára adóval és csomagolással együtt kg.-kint 1,05 pengő.

Legmagasabb kereskedői ára forgalmi adóval és csomagolással együtt bontatlan csomagolásban legalább 100 kg. vétele esetén nettó 100 kg.-kint 98 pengő.

Felhívás a nikotinyártás céljaira szolgáló dohány termelésére

Virágzó gyümölcsstermelésünk nagyarányú fejlődése a növényvédelmi szerként kiválóan használható nyers nikotinszükségletet olyan nagy mértékben megnövelte, hogy azt a dohányjövődék az ezidőszerint rendelkezésre álló készleteiből kielégíteni nem tudta, ezért szükséges, hogy nikotinyártási célra nagyobb területen termeljünk kapadohányt.

Az e célra szolgáló dohány termelésére vállalkozóknak a pénzügyminiszter azt az engedélyt nyújtja, hogy a dohánytermő terület minden kat. holdja után az 1945 évben 3 kg. nyers nikotint, ha pedig a termelt dohány mennyisége kat. holdanként a 8 mázsát, nikotintartalma a 2,5 százalékot meghaladja, a 8 mázsán felüli mennyiség minden egész mázsája után még külön egy kg. nikotint kapnak a mindenkori gazda nikotin áron. Azoknak akik dohánytermelésre vállalkoznak, a legközelebbi m. kir. dohánybevéltő hivatalnál kell azonnal írásban jelentkezniük. Természetesen ezek a dohánytermelők is megkapják mindazokat az engedélyeket, amelyekre a többi dohánytermelőnek igényük van. Az engedélyekről az illetékes bevéltő hivatalok nyújtanak részletes tájékoztatást.

A Tokajhegyaljai Hegyközségi Tanács közleményei:

A szőlősgazdák részére engedélyezett hordóabroncsvas egyrésze megérkezett s annak osztása, illetve az utalványok szétküldése folyamatban van azon hegyközségek és községek részére, melyek múlt évi tanácsi járulékaikat befizették. Körlevelünkben tájékoztattuk a hátralékos hegyközségeket és községeket, hogy tartozásaik teljes rende-

zéséig semmiféle utalványt nem kézbesítünk számukra. Az abroncsvashoz szükséges szegecsek és hordófenékszögek még nem állnak rendelkezésünkre, de ha sikerül ezeket biztosítani, ugyanazon kereskedőnél vehetők majd át, mint az abroncsvas.

A rézgálic-, feketegálic- és rézmészporutalványok elosztására és kiküldésére csak ezután fog sorkerülni, mert a kádármesterek foglalkoztatása miatt a hordóabroncsvas-utalványok szétküldését sürgetőbbnek láttuk. A szőlő permetezésének ideje ugyanis csak május első napjaira várható.

Illetékes helyen kérelmezte a Tanács, hogy az elhasználódó talajművelő eszközök pótlásául szőlőkapákat (kétágu és laposkapát), továbbá a kétágnak hegyezéséhez szükséges acélt kapjanak a szőlősgazdáink. E kérelmünk részben úgy nyert elintézését, hogy az egész Tokajhegyaljára 1700 db. kapát kaptunk, melyet területarányában szétosztottunk a hegyközségek és községek között s azok elosztását a hegyközségi és községi előjáróságokra bíztuk.

Műtrágyára vonatkozó kérelmekre válaszoljuk, hogy azokról nem volt módunkban gondoskodni a nyersanyag hiány miatt.

A permetezéshez szükséges mészszerzésére legjobb kilátásaink vannak s akik a hozzájuk küldött körlevelet kitöltve, illetve a bizonyítványt kiállítva igényelték, előreláthatólag meg is fogják azt idejében kapni.

A Tanácsunkhoz érkező nagy postára s az abban foglalt kérdések- és kérésekre csak úgy válaszolhatunk, ha szőlősgazdatársaink a válaszhoz szükséges postai levelezőlapot vagy bélyeget mellékelik. A tanácsi járulékok alapján összeállított költségvetésbe nem tudunk beállítani ezekre menő postaköltséget, már pedig az elmúlt éven is meghaladta ezt az összeget.

A Zemplénavarmegyei Gazdasági Egyesület és a Tokajhegyaljai hegyközségi Tanács közös telefonjának új száma 23—22. Helyesbítse telefonkönyvében!

A Zempléni Gazda legközelebbi számában ismertetni fogjuk a rézgálic-, rézmészpor- és feketegáliccal való takarékos permetezés, illetve porozás módját.

Hirdessen e lapban

Gyümölcsészeti rovat.

Rézgalic jegyek kiosztása a gyümölcsösök részére

A sátoraljaujhelyi gyümölcsstermelők részére, akiknek a város területén van a gyümölcsöse, megérkeztek a rézgalicutalványok. Átvehető a Gyümölcsstermelők Zempléni vármegyei Tájékoztató Egyesülete hivatalos helyiségében (Vármegyháza II. em.) minden nap 9—1-ig. Rézgalic utalványokat csak az egyesület tagjai kaphatnak.

Gyümölcsstermelők naptára

Gyümölcsstermelők naptára 1944. évre igen gazdag tartalommal kapható a Vármegyei Tájékoztató Egyesületénél, Sátoraljaujhely Vármegyháza. *Ára: 3.80 pengő.* Kívánatra vidékre is megküldjük 3.80 P + 20 fillér portó előzetes beküldése mellett. Más hasznos tankönyvek is beszerezhetők fenti tájékoztatóban.

Vegyések.

Vitéz báró Waldbott Kelemen m. kir. titkos tanácsos, felsőházi tag, a Magyar Szőlőgazdák és Hegyközségek Országos Egyesületének elnökét a 42-es országos bizottság jegyzőjévé választotta.

Nemzetvédelmi kereszttel tüntette ki a Kormányzó Ur Öfömlétsága Bernáth János tart. őrnagy, tályai szőlőbirtokos, tokajhegyaljai hegyközségi tanács elnökhelyettesét.

Hordóabroncsvasat a bornagykereskedők is kapnak. A m. kir. Iparügyi miniszter a magyar bornagykereskedők és borközvetítők orsz. egyesületének tagjai számára különböző méretű hordóabroncsvasat bocsátott rendelkezésre kizárólag hordójavítási célokra.

Minőségi kukoricavetőmag kiosztás. Az elmúlt évekhez hasonlóan a földművelésügyi miniszter 1944. év tavaszán is eredeti és után termesztett nemesített minőségi kukoricavetőmag kiosztását rendelte el. Az akció során a felvidéki vármegyék, tehát kamarai kerületünkhöz tartozók közül a déli fekvésű, alföldi jellegű vidékekre, Bánkúti korai ló fogu kukorica vetőmagot, míg a többi, északibb fekvésű vagy dombos, hegyes vidékekre a következő fajtákat lehet igényelni: Lovász-Patoni korai fehér, Bábolnai korai sárga, Reit king, Badeni és koreai sárga nyolcsoros.

Akiket az akció közelebbről érdekel, részletes tájékoztatásért forduljanak az illetékes vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőséghez.

Felelős kiadó: **Engelberth Rezső.**

Első Magyar Általános Biztosító Társaság

hazánk legrégebb, legnagyobb biztosító intézete.

Alapítva 1857.

Szerződéses viszonyban a Zempléni várm. Gazdasági Egyesülettel

Elfogad a legmértányosabb feltételek mellett:

Életbiztosításokat: haláleseti tőkebiztosításokat, járadékbiztosításokat, jelzálogkölcsonnel kapcsolatos életbiztosításokat.

Tűzbiztosításokat: lakóházak biztosítását, lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre, mezőgazdasági átalánybiztosításokat, gyárak és ipartelepek tűzbiztosítását, üzemszünetből keletkező kártalanítási biztosításokat, házbérvesztés elleni biztosításokat.

Betörésbiztosításokat: lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre pénzpénztári kiküldöttek rablás elleni biztosítását.

Üvegbiztosítást: kirakat és ablakokra.

Jégbiztosításokat: kalászos terményekre, szőlőre, dohányra és egyéb kapásnövényekre.

Szállítmánybiztosításokat: szárazföldi és vízi, vasúti és postai áruküldeményekre, tengerentúli küldeményekre, pénzeslevelekre és egyéb postai értékű küldeményekre.

Automobilok: tűz-, lopás-, törés és robbanási károokra, szavatossági biztosítását, bennülők balesetbiztosítását.

Baleset- és szavatossági biztosításokat: egyéni balesetbiztosításokat, gyárak és gazdaságok szavatossági biztosításait.

Géptörésbiztosításokat: ipari üzemekben és gazdaságokban, közüzem és ipartelepeken.

Állatbiztosításokat: igás- és tenyészállatokra.

Bővebb fevilágosítást nyújt: a **Vármegyei Gazdasági Egyesület**, vagy a **Társaság sátoraljaujhelyi főügynöksége**, Sátoraljaujhely, Kazinczy-utca 3. szám.